

Slniečko 2

ROČNÍK 19. (41.)

OKTÓBER 1986

3 Kčs

Všade dobre, doma najlepšie

PETER GLOCKO Stretli

sa raz na rázcestí deviati remeselníci, čo sa zlietli zo všetkých strán sveta ako ťahovaví vtáci, a dali sa do reči.

„Odkiaľ ideš?“

„Zo sveta. A ty?“

ILUSTROVAL PETER GROCHAL

„Takisto zo sveta, ale z druhého konca.“

„A čo si videl?“

„Biedu aj bohatstvo.“

„Aj si sa čosi naučil?“

„Deväťoro remesiel.“

„Tak si zbohatol.“

„Možno, hoci si nič zo sveta nenesiem. Dnes však viem, že všade dobre, ale doma najlepšie.“

Sadli si pod košatý strom, otvorili torby a podelili sa bratsky s jedlom: jeden dal chlieb, druhý kúsok pečienky, tretí ponúkol mrkvu, štvrtý jablčko, piaty orechy, šiesty víno, siedmy zahral na píšťalke, ôsmy zaspieval a deviaty zakrepčil.

Zubaté jesenné slniečko sa na nich smialo z modrej oblohy, zo stromov sa sypalo žlté a červené lístie ako ligotavé peniažteky. Na tváre sa im lepili pavučiny babieho leta, na každej pavučinke sedel malý pavúček.

„Čoskoro príde dážď, sneh, zima,“ povedal jeden z remeselníkov.

„Vari sa jej bojíš?“ zasmiali sa ostatní.

„Zimy sa nebojím, ale vetra a mrazu, čo kosti láme.“

„Postavíme si dom a prečkáme v teple aj ten najtuhší mráz,“ povedal zrazu jeden z nich.

„Pravdu máte. Veď sme majstri nad majstrov, každý z nás vie deväťoro remesiel.“

„Čo sa budeme po svete túlať. Zostaneme navždy tu!“

„Pochváľme sa, čo kto vie!“

Prvý povedal:

„Ja vyrúbem stromy a vyklčujem miesto na dom a pole.“

„My ti pomôžeme,“ povedali ostatní. A tu sa z koruny stromu, pod ktorým sedeli, ozvalo:

„To ja nerád!“

Druhý povedal:

„Ja vykopem studňu a nalámem rudu na železo.“

„My ti pomôžeme,“ povedali ostatní.

A zo stromu sa ozvalo znovu:

„To ja nerád!“

Tretí povedal:

„Ja ukujem kosy pre roľníka, nože, zámky, kotlík a všetky riady zo železa, čo treba do domu.“

„My ti pomôžeme,“ povedali ostatní.

„To ja nerád!“ ozvalo sa zasa z koruny stromu.

Štvrtý povedal:

„Ja narežem trámy a dosky na dom, urobím stôl, lavicu, ba aj voz.“

„My ti pomôžeme,“ povedali ostatní.

„To ja nerád!“ počujú zo stromu.

Piaty povedal:

„Ja pooriem, zasejem žitko, ľan, konope, zasadím hrušku, jablň, založím vinicu.“

„My ti pomôžeme,“ povedali ostatní.

„To ja nerád!“ ozvalo sa zo stromu.

Šiesty povedal:

„Ja vám nameliem múku a upečiem chlieb.“

„My ti pomôžeme,“ núkajú sa ostatní.

„To ja nerád!“ ozvalo sa zo stromu.

Siedmy povedal:

„Ja vám nalovím zverinu a vtáctvo, aby sme mali čo jesť.“

„My ti pomôžeme,“ vravia ostatní.

„To ja nerád!“ ozvalo sa zo stromu.

Ôsmy povedal:

„Ja vám ušijem na zimu kožuchy a čižmy.“

„My ti pomôžeme,“ vravia ostatní.

„To ja nerád!“ ozvalo sa zo stromu.

Deviaty povedal:

„Ja vám budem variť, chovať prasiatko a sliepky.“

„My ti pomôžeme,“ vravia ostatní. „A pritom sa ešte naučíme deväťkrát deväť remesiel!“

„To ja nerád!“ ozvalo sa zo stromu.

„Ale najprv strasieme toho vtáka, čo tam hore kráka,“ povedali remeselníci.

Svrne objali kmeň a zatriasli stromom. Na zem spadol otrhanec, ogabanec, žobrák akýsi v dlhom vojenskom plášti.

Prosí, rukami zalamuje:

„Bračekovci, nebite ma, to ja nerád.“

„Kto si, čo si?“ pýtajú sa ho.

Zaspieval im:

„Idem ja zo sveta,
nôžky ma nebolia,
lež ma bolia pliecka,
nesiem prázdne vrecká.“

Zaškeril sa:

„Volajú ma Šablica. Som to, čo vy: deväťtorý remeselník, desatorý žobrák!“

„Ej, to nemal povedať, lebo všetci deviaty remeselníci sa rozčertili:

„Ja ťa vylátam!“

„Vyprášim ti nohavice!“

„Vyťahám ťa za uši!“

„Vyperiem z teba čerta!“

„Spočítam ti rebrá!“

„Narovnám ti chrbát!“

„Zmlátim ťa ako žito!“

„Zdrvím ťa ako plánku!“

„Pošuškám ti dlaňou!“

Boli by ho zbili, keby nebol taký biedny.

Prosil, plakal:

„Nebite ma, bračkovci. Vari nepočujete, ako mi hlad klopká v žalúdku? Keď som hladný, rozprávam len hlúposti!“

A tak ho nechali, lebo videli, že ledva

nohami zapletá. Nakrmili ho, napojili a povedali mu:

„Pridaj sa k nám. Postavíme si dom!“

„To ja nerád,“ povedal Šablica. „Načo mi je dom? Vari si ho budem na chrbte nosiť ako slimák?“

„Kam si sa vlastne vybral?“ pýtajú sa ho.

„Viem o jednej krajine, kde v riekach tečie namiesto vody mlieko a med, na stromoch rastú koláče a v tráve behajú pečené prepelice. Raz tam doputujem.“

„Veľa sme po svete chodili, ale takú krajinu sme nenašli,“ povedali mu remeselníci. „Šťastnú cestu, Šablica.“

„Nevyháňajte ma, ešte tu s vami prenocujem,“ prosil ich.

„Nik ťa nevyháňa. Zostaň, len nezavadzaj. To my neradi!“

Uložili sa k ohňu a čoskoro všetci pospali.

Pekné slovo

ŠTEFAN MORAVČÍK

Keď včela včielku večer
na čielko pobožká,
cíti sa tá malá včielka
zrazu obrovská.

Ty keď povieš pekné slovo,
vždy zavonia mame novo,
brnkne srdcom ako lúč.
Mame tým svet zlátiš.
Veď ten pozdrav nie je kľúč
Aniežehostratíš!

Mama ti kus srdca dala,
ty len kúsok vrátiš.

Zemeváha

DANIEL HEVIER

Zemeguľa naša drahá
je tá najpresnejšia váha.

Občas vzdychne: „To je sveta!
Som ťažšia o ďalšie dieťa!“

Nikdy sa však nepokazí
a ďalej nás všetkých váži.

Musíš si ju za to vážiť,
že nás tuná necháva žiť!

V najkrajších horách na svete

DUŠAN MATULAY

Naša rodina je veľmi scestovaná. Pochodili sme už kus sveta a všade, kam sme zavítali, natrvalo sme sa zapísali do pamäti domorodcov. Keď som preskákali tie najhoršie plienkové, fľaškové, a čo ja viem ešte aké obdobia, rozhodla sa naša rodina, že strávime spoločné prázdniny v lone tatranskej prírody.

A tak v jeden mrazivý februárový podvečer zavládol u nás neopísateľný chaos. „Preboha, kde sú moje rukavice,“ zúfalo volal mama z jedného konca izby, sediac uprostred hrby šatstva. „Nevideli ste moje palice? Tu niekde stáli!“ vykrikoval som zas ja, bezradne pobíhajúc v druhej izbe. „Nič si nevieš dať na poriadok! Určite to nestihneme a dovolenku budeme musieť stornovať,“ veštecky vyhlásila mama. Nevedel som, čo slovo stornovať znamená, ale prichodilo mi ukrutne strašné, pretože mohlo ohroziť moje prázdniny, na ktoré som sa tak tešil.

Po úpornom úsilí sa nám s mamou podarilo zapratať celú chodbu vecami, takými nepotrebnými na hory, že nebolo kde stúpiť. Vtom prišiel otec, zalomil rukami, a napokon vecne skonštatoval: „Tak toto neodvezieme ani traktorom.“ Vyhádzal dobrú trištvrtinu vecí, ako napríklad mamine divadelné šaty, letné sako, môj kovbojský oblek a dvojmetrového maca Miša. Tvrdo som protestoval, ale podarilo sa mi presadiť iba kapslovky na grizlyho a kamzíky, ktoré sa v Tatrách podľa mojich predstáv mali preháňať v celých húfoch.

Zázračný strom želaní

DONALD BISSET

Na konci záhrady stál slnkom zaliaty strom. Vetrík mu zľahka povieval konármi a listy šuchotali „Želaj si — želaj si — želaj si“. Ten strom bol zázračný: Kto sa podeň postavil a čokoľvek si zaželel, vždy sa mu všetko splnilo.

V neďalekom dome žil starý pupkáč Viliam Budzogán Šomroš. V obchode uprostred dediny predával mydlo. A hlavne — neznášal chlapcov a dievčatá.

Jedného dňa stál pupkáč Šomroš pod stromom želaní a šomral si:

„Keby tak z nášho susedstva odleteli všetky decká na Mesiac.“

Sotva to dopovedal, v tej chvíli boli všetky dievčatá a chlapci na Mesiaci. A bolo im tam smutno a zima, až sa zopár najmenších rozplakalo. Ale mamičky ostali doma, plač svojich detí počuť nemohli.

Len čo deti odleteli, utíchol aj vtáčí spev na strome želaní. Jeden drozd sa pozrel po očku na pána Šomroša a povedal:

„Želám si, aby všetky deti boli zase naspäť!“

Na to pán Budzogán Šomroš odsekol:

„A ja si želim, aby zostali tam, kde sú.“

A drozd:

„Nech sú všetky naspäť!“

Chúdence deti, celé popletené, už ani nevedeli, či sú tu, či na Mesiaci.

Konečne nadišiel vytúžený okamih. Dali sme zbohom Bratislave a vyrazili sme. Naša vrchovato naložená škodovka sa k hotelu dovliekla iba silou vôle a my sme sa domnievali, že všetkým našim útrapám je koniec. Prvé nedorozumenie nastalo už v hoteli, keď som kapslovkami zaútočil na recepciu. Akýsi vážny pán mi vysvetlil, že sa to nesmie, a tak som sa musel vzdať i takých radovánok, ako je šmýkanie po schodoch, vozenie vo výťahu atď. Prišlo ráno a prvý deň na kopci na Solisku. Mama si nahodila krásnu kombinézu, požičanú od kolegyne, a zjavila sa s nami ako kráľovná svahu. Rozlyžovali sme sa na malom kopčeku, kde mamička predvádzala čudné džudistické pády, a hurá k lanovke. Prišiel rad aj na mamu. Postavila sa do stopy a už zďaleka sa „štelovala“ na sedačku. Pravdaže, na nesprávnej stope, takže keď sedačka prišla, trafila ju presne do onej čakajúcej časti tela. Mama akosi čudne poskočila a vystrela sa na zem. Okolo nej lietali peniaze, lyžiarske okuliare, vreckovky, krémy na opaľovanie...

Na druhý pokus ju pre zmenu vôbec netrafila. Obsluha lanovky i lyžiari sa skvele zabávali. Vyslúžila si nehynúcu slávu, pretože potom všetci o nej hovorili ako o „tej pani na lanovke“. Tento „úspech“ však podlomil jej športovú ctižiadosť. „Na lyže ma viac nedostanete,“ zaprisahávala sa.

O ďalšiu zábavu sme sa pre zmenu museli postarať my dvaja s otcom. A začali sme hneď zostra. Z lanovky som s pôžitkom ráňal šišky, a ako ináč, palice mi spadli dolu. Tatko najprv vypustil pár nespisovných výrazov, ale nakoniec bol rád, že som sa z la-

novky nezrúbal aj ja. Ale i tak mu neostalo nič iné, iba predviest svoje lyžiarske umenie za sťažených podmienok. A tak sa lanovkovým hosťom naskytol nevšedný pohľad na odvážneho lyžiara, ktorý sa v novom polmetrovom snehu s neomylnou istotou obtieral o všetky stromy, aby mi zachránil palice.

V ďalších dňoch našej dovolenky som koleso zábavy krútil ja. Keďže som nevedel „zákruty“, ako som nazýval slalomovanie, rútil som sa svahom stokilometrovou rýchlosťou, zrážajúc všetko živé i neživé, čo mi prišlo do cesty. Moje ďalšie útrapy na svahu pramenili z nepozornosti. Otec síce kričal „pozor!“, ale ja som si to uvedomil, až keď som letel zo snehového previsu, či skokanského mostíka. Triumfálny let sa skončil v snehovom záveji, z ktorého mi podľa tatka trčali iba končeky lyží. Svoje zranenie som potom v hoteli, pravdaže, pripisoval stretnutiu s tatranským grizlym.

A vôbec. V hoteli som sa stal miláčikom hostí, ale aj vyhľadávaným partnerom pri kanaste či žolíku, pretože už v detstve som ovládal všetky hry od Čierneho Petra hore. Jedného dňa ma vystrašená mama našla v susednej izbe, kde sa mi podarilo „oholiť“ turistov z Poľska o dobrých tridsať korún. Druhýkrát ma objavila pre zmenu v neďalekej chatke, kde som s vysokoškolskými popíjal čaj, a o dušu spieval Slovenské mamičky.

Keď sme odchádzali z našej príjemnej dovolenky, lúčil sa s nami celý personál. Všetci tvrdili, že im budem veľmi chýbať. Kýval som z auta im i Tatram, ktoré sa do mojej detskej duše vryli ako najväčšie a najkrajšie hory na svete.

Pupkáč Šomroš zlostne dupol nohou a skríkol: „Želám si,“ ale viac nestihol, pretože drozd bol rýchlejší a vyhrkol:

„... aby pán Šomroš bol milý!“

A pán Budzogáň Šomroš, zatiaľ čo sa hotovil povedať to svoje: „Želám si, aby všetky deti zmizli na Mesiac,“ zrazu sa zmenil. Poškrabkal si dva vlasy, čo mal, a povedal:

„Želám si, aby dnes popoludní prišli všetky deti ku mne na návštevu. Ponúknem im koláčiky, čaj a pomarančový džús. A s mydlom je koniec, otvorím si radšej cukráreň. A pre nikoho už viac nebudem Viliam Budzogáň Šomroš! Odteraz sa volám Viliam Veselý. Hurá! Hurá! Hurá!“

Potom spravil vo vzduchu tri premety a zázračný strom sa zasa rozospieval vtáčim spevom. Slnko žiarilo, vetrik zľahka povieval konármi zázračného stromu a listy suchotali „Želaj si — želaj si — želaj si“.

Prel. IVAN KALAŠ

Rozprávka o Marianke

JÁN MILČÁK

V dome sme bývali siedmi; Daniel a Daniela, Marcel a Marcela, Jozef a Jozefína. Napočítali ste šesť? Nemali by ste si myslieť, že som sa pomýlil. Na nikoho som nezabudol. V dome som býval aj ja.

Marcele sa malo narodiť dieťaťko.

Marcel jej kúpil široké kvetované šaty, v ktorých bola veľmi krásna a vznešená. A my ostatní sme jej nosili samé dobroty.

Daniel — červenú malinu.

Jozef — sladký melón.

Daniela — modravú slivku.

Marcel — voňavé jablko.

Jozefína — šťavnatú hrušku.

A ja — lieskový oriešok.

Všetci sme Marcelu ponúkali. Trvalo dlho, kým ochutnala z každej dobroty a každú pochválila.

Pri stole sme sedeli dlho do noci.

Dom, v ktorom býva veľa ľudí, je domom veselým. Dom, v ktorom žije človek sám, je domom smutným. Najveselší je dom, v ktorom šantí dieťa.

„Zmestí sa dieťaťko do nášho domu?“ preľakla sa Marcela.

„Urobíme mu miesto,“ povedala Jozefína.

„Miesto nestačí, dieťaťko potrebuje kolísku,“ ozval sa Daniel.

Naozaj. Na kolísku sme celkom zabudli. Marcele sa skotúlala po líci slza, lebo si myslela, že dieťaťko sa nemôže narodiť, kým v dome nie je kolíška.

Na druhý deň sme sa všetci vybrali hľadať kolísku. Pochodili sme celé mesto, ale večer sme sa vrátili s prázdnyimi rukami.

V ten deň nám nebolo do reči.

Sedel som pri okne a premýšľal, ako sa strúha kolíška. Zasvietil mesiac. Pozrel som z okna a videl som, že nesvieti po celom kraji. Osvetlený bol iba chodník pred našim domom.

Vyšiel som a mesiac mi svietil na cestu. Vykračoval som za svetlom a zašiel som vždy ďalej. Čoskoro som sa ocitol v uličke na okraji mesta. Bola úzka, stálo v nej iba niekoľko domov. Iste ste o takej uličke počuli, hovorí sa jej zabudnutá. Zastal som pred domom, na ktorom visela tabuľa s nápisom PREDAJ KOLÍŠOK.

Ludia by mali zablúdiť aj do zabudnutých uličiek, pomyslel som si.

Zazvonil som. Otvoril mi ospanlivý predavač. Nепrestajne zíval.

„Čo si želáte?“ spýtal sa.

„Chcel by som kúpiť kolísku,“ odpovedal som.

„Teraz v noci?“

„Potrebujem ju. Má sa narodiť dieťaťko.“

„Kolísky predávam od trinástej do sedemnástej hodiny.“

Predavač zívol, chystal sa zavrieť dvere, zhasnúť svetlo a vhrnúť pod perinu.

„Je to naliehavé,“ povedal som. „Keby ste

mi nepredali kolísku, nemohlo by sa dieťaťko narodiť.“

„To je iné,“ odpovedal predavač. „V naliehavých prípadoch predávam aj v noci.“

V predajni stáli kolísky od výmyslu sveta: s automatickým kolísaním, so žltým, zeleným alebo modrým svetielkom, s vankúšikmi vystlanými vtáčim perím.

Vybral som si jednoduchú, vyrezanú z lipového dreva.

„Dobre ste urobili,“ povedal predavač, „čo je najjednoduchšie, je aj najkrajšie.“

Vrátil som sa domov. Kolísku som postavil k stolu a vhrnul som do postele. Ráno, keď sme sa pozobúdali, zastali sme pri stole a obdivovali kolísku.

„Je krásna, nádherná!“ zvolala Jozefína.

„V takej kolíske sa iste dobre zaspáva,“ ozval sa Marcel.

„Už sa môže narodiť dieťaťko,“ potešila sa Marcela.

„Ešte nie,“ povedal som, „na niečo sme zabudli.“

„Na čo?“ opýtali sa všetci.

„Dieťaťku sme nevymysleli meno,“ odpovedal som.

S narodením dieťaťka je veľa roboty. Všetko musí byť urobené správne a načas. Vymýšľanie mena patrí medzi najťažšie.

„Nech sa volá Adam,“ povedal Daniel.

„Mohlo by sa volať Žofia,“ povedala Daniela.

„Aj Zlatko je pekné meno,“ ozval sa Jozef.

„Najradšej by som ho volal Radoslav,“ vymýšľal som meno ja. Iba Marcela nevymýšľala. Stála pri kolíske a jednostaj sa tešila. Veselo tliekala dlaňami.

Dieťaťko malo šesť mien. Iste uznáte, že by trvalo dlho, kým by niekto zavolať: „Adam Žofia Peter Regína Zlatko Radoslav!“

A ešte čosi. Nevedeli sme, či sa narodí chlapec, alebo dievčaťko.

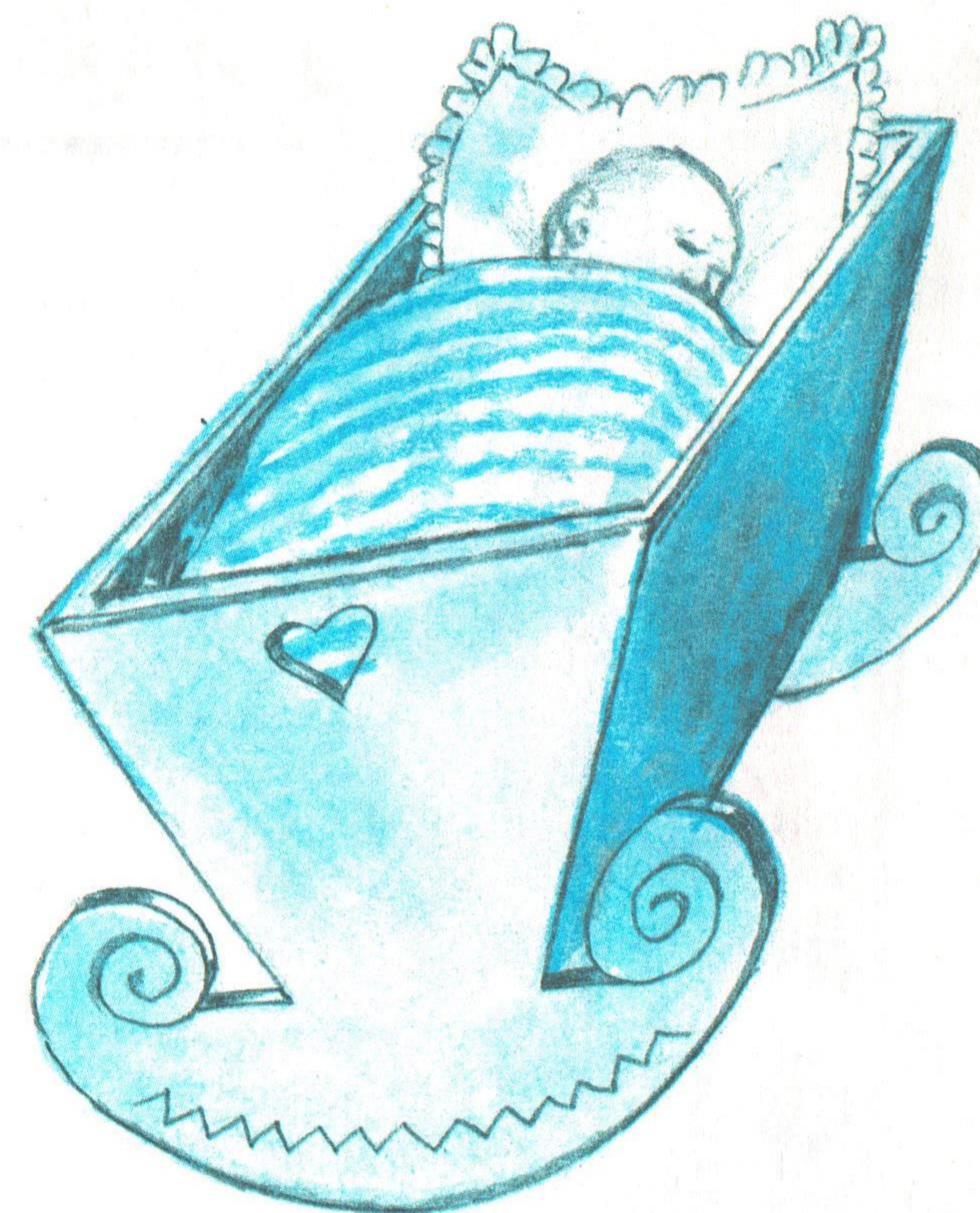
Keby sme vedeli, vymýšľalo by sa nám oveľa ľahšie.

Marcele sa narodilo dievčaťko. Začala ho volať Marianka. Možno preto, že sa narodilo siedmeho septembra.

V ten deň sietilo jesenné slnko a pozlátilo Marianke vlásy. Preto sme ju tiež niekedy volali Zlatovláska. A keďže v dome sme bývali siedmi, každý deň ju iný kolísal.

V pondelok — Daniel.

V utorok — Jozefína.

V stredu — ja.

Vo štvrtok — Marcel.

V piatok — Daniela.

V sobotu — Jozef.

V nedeľu — Marcela.

„Ktovie, či Marianka vie, ako veľmi sme ju čakali?“ spýtal sa Daniel.

„Vie to. Iste to vie. Raz nám to povie,“ odpovedala Marcela.

Posadali sme si k stolu a vymýšľali sme, kedy nám to Marianka povie. A pretože bola nedeľa, uložila dieťaťko do kolísky Marcela. Začala ho kolísať.

Len čo pohla kolískou, ozvala sa uspávanka. Marianke sa privreli očka a sladko zaspala.

Neviete, kto spieval uspávanku?

Kolíska. Každá kolíška vyrezaná z lipového dreva spieva uspávanku.

O Katarínke a hrubom červenom svetri

MILOŠ MACOUREK

Bolo jedno malé dievčatko, volalo sa Katarínka a dostalo pod stromček krásny červený sveter, ale nechcelo ho nosiť, ani keď bol ten najväčší mráz.

„Prečo si nevezmeš ten červený sveter, Katarínka?“ pýtala sa jej mamička a Katarínka odvetila:

„Nechcem ho, pretože hryzie.“

„To nie je možné,“ povedala mamička a šla otvoriť skriňu, ale sveter urobil raf a pohrýzol ju do prsta.

„Ale pozrimeže,“ povedala mamička, „ten sveter hryzie ako psík. Ak nebude mrznúť, dáme ho na dvor strážiť a tebe upletiem nový sveter z niečoho, čo máš rada.“

„Tak mi upleť sveter zo špagiet,“ povedala Katarínka, „tie mám najradšej.“

A mamička povedala: „Prečo nie,“ a uplietla Katarínke sveter z teplých špagiet.

A Katarínka sa šla korčuľovať a každý sa čudoval, aký to má zvláštny sveter, kdeko ho chcel ochutnať, ale Katarínka povedala:

„Akurát, aby ste mi zjedli rukáv. Už teraz mi je v ňom zima.“

A naozaj, špagety rýchlo vychladli a Katarínka dostala nádchu. Doma si preto vypila horúci čaj, sveter dala do skrine a šla spať.

Ale predstavte si, ráno nemohla sveter nájsť, v skrini bol iba ten červený a Katarínka sa doň pustila:

„Kde je môj nový sveter? Priznaj sa, čo si mu urobil!“

A bežala do kuchyne a volala:

„Mamička, ten hnusný sveter mi zjedol môj nový sveter zo špagiet.“

A mamička povedala:

„To je tvoja chyba, Katarínka, nemala si ho dávať do skrine, keď si vedela, aký je červený sveter.“

Červený sveter sa začervenal a odvetil:

„Prepáčte, ale bol som už taký hladný, že mi prišli vhod aj studené špagety. No môžem vás uistiť, že keď sa najem, nehryziem, ráčte ma pohladkať a uvidíte.“

„Len či neklameš,“ povedala mamička a skúsila ho pohladkať. A červený sveter naozaj nehrýzol, bol mäkučký a huňatý, Katarínka si ho teda obliekla a bolo jej krásne.

A tak každý deň pri raňajkách krmila Katarínka červený sveter omrvinkami z rožkov a červený sveter bol hrubší a hrubší, a čím bol hrubší, tým väčšmi hrial a Katarínka sa v ňom mohla korčuľovať od rána do večera.

Prel. DANIEL HEVIER

Rozprávky štrbavej opičky

JANA ŠRÁMKOVÁ

Čo Ľubke v Afrike závideli

ho tigra? Ale malého sloníka si si určite priniesla, však? Takého maličkého, ktorý sa zmestí do lietadla. Ale keď vyrastie, bude ako ten v cirkuse, však, Ľubka!“

Ale Ľubka iba krútila hlavou. Nepriniesla si z Afriky ani leva, ani tigra, ani slona. Priniesla si len pierka z papagája, jeden kokosový orech a veľa výkresov, čo jej nakreslili kamarátky v africkej škôlke.

„To je voľačo?“ čudoval sa Fero. „Keby som ja bol v Afrike, priniesol by som si odtiaľ toho najväčšieho tigra. Potom by sa mi už

Gabike sa nechce spať. Oveľa radšej by ešte ocka počúvala rozprávať o Afrike. Rozprával jej o nej namiesto rozprávky. Aj jej ju ukázal na glóbose, aby Gabika videla, aká je Afrika veľká. Veľmi veľká nebola, ale Československo bolo na glóbose oveľa, oveľa menšie. Vyzeralo skoro ako tá najmenšia bábika, čo leží v postielke.

Gabika ani nestihla ockovi povedať, že jej nová kamarátka Ľubka Našlová tiež bývala v Afrike. Ocko odrazu rozhodol, že je už neskoro a Gabika musí spať. Darma ho prosila, aby jej aspoň povedal, koľko je v Afrike opičiek.

„Koľko je tam opičiek, to veru neviem, ale zaiste ani jedna z nich nie je taká zvedavá ako ty!“

Ani Ľubka Našlová nevie, koľko je tam opičiek. Možno iba jedna. Tá, s ktorou sa hrávala, kým jej mamička a ocko liečili chorých. Teraz už neliečia chorých v Afrike, ale v nemocnici, kde Gabike vyberali mandle. A Ľubka chodí už dva dni do tej istej škôlky ako Gabika.

Keď súdružka učiteľka povedala, že Ľubka bola v Afrike, každý sa s ňou hneď chcel kamarátiť. Všetci boli zvedaví, čo si odtiaľ priniesla. Najdlhšie sa vypytoval Fero Vavrek a Linda Žufanková.

„Priniesla si si leva? Alebo aspoň maličkú-

nikto neposmieval, že som krpec. Všetci by mi závideli.“

„Ja by som si z Afriky priniesla slona,“ povedala Linda. „Slon je oveľa lepší ako tiger. Videla by som z neho na školský dvor a presne by som vedela, kto sa tam cez prestávku s kým bije. Závideli by mi možno aj deti z Afriky.“

Lubka zasa krútila hlavou. V Afrike nikto nikomu nič nezavidi. Iba jej trošička závideli materské znamienko, čo má na líci. Nikto iný také znamienko na tvári nemal. Znamienko dostala Lubka od mamičky. Nepamätala sa však, ani kedy jej ho tá mama dala, ani nevedela prečo. Asi preto, aby ju podľa neho mamička ľahšie našla, keby sa náhodou Lubka stratila. Ale to si Lubka nepamätá.

Kým Lubka rozprávala o Afrike, Ondřík na ňu stále pozeral. Nahlas nič nepovedal, Gabika však videla, že jej niečo pošuškal. Iste aj ju volal pod strom, čo má konáre až po zem. Lenže Gabika pokrútila hlavou. Odvtedy o nej Ondro rozprával samé škaredé veci. Vraj Lubka nemá na líci materské znamien-

ko, ale obyčajnú bradavicu. Presne takú, akú majú ježibaby na brade. A že Lubka možno nie je Lubka, ale dajaká africká ježibaba, začarovaná do Lubky. To však nie je pravda! Nijaká ježibaba by nevedela tak pekne rozprávať o Afrike! Gabike sa najväčšmi páčilo, keď Lubka rozprávala o opičke Šašinke. To bola tá, s ktorou sa hrávala, keď jej bolo samej smutno. Šašinka sa Lubke najradšej hrabkala vo vlasoch. Niekedy sa jej posadila na plece a držala sa za Lubkino ucho, aby nespada. Určite to Lubku veľmi štekli. Asi tak ako teraz Gabiku štekli jej štrbavá opička, čo má hlavu vedľa nej na vankúši. Gabikina opička sa už tiež volá Šašinka. Keď k nim niekedy Lubka príde na návštevu, budú všetky tri vystrájať šašoviny! Lubka istotne hneď spozná, že to nie je obyčajná plyšová opička, ale rozprávková. Taká, čo vie rozprávky nielen počúvať, ale aj rozprávať.

Aj dnes jej jednu povie, len čo Gabika

zatvorí oči. Inak rozprávať nechce, lebo sa hanbí, že je štrbavá. Gabika teda zatvorila oči a Šašinka rozprávala rozprávku

O Lubkinom materskom znamienku

Bola raz jedna teta lekárka a jeden ujo lekár. Obaja boli veľmi dobrí. Liečili chorých v Afrike a očkovali i malé deti, aby nezomreli, ani neboli choré. Mali plné vrecká sladulinkých piluliek a dávali ich každému, kto mal kašeľ alebo nádchu. Niekedy museli dávať aj horké pilulky, ale iba tomu, kto mal horúčku. Vo dne liečili, ale večer im bolo v Afrike veľmi smutno a sami sa aj troška báli. Z pralesa počuli vrčať jedného maškrtného tigra, ktorého strašne boľal zub. Radšej vrčal, akoby si ho dal vytrhnúť. A keď bolo tete lekárke a ujovi lekárovi najsmutnejšie, takto obaja vzdychali:

„Keby sa nám len čím skôr narodilo nejaké dievčatko, hoci len také malé, ako je na glóbose Československo!“

A to dievčatko sa im naozaj narodilo. Teta a ujo boli veľmi šťastní. Dievčatku dali meno Lubka, lebo ho veľmi ľúbili. Lubka rástla a rástla, až sa naučila chodiť. A len čo sa naučila chodiť, hneď sa stratila. Vtedy ešte ani nevedela, ako sa volá, taká bola malička. Vedela len, že jej je samej smutno. A tak išla ta, kde bolo veľa detí, a hrála sa s nimi. Stratila sa skoro každý deň a mamička s ockom sa preto trápili. Veľmi sa báli, že ju raz zožerie maškrtný tiger, čo ho bolieva pokazený zub.

Niekedy hľadali Lubku až do večera, lebo v Afrike je veľa detí a všetky sa na seba podobajú. Lubka bola rovnako opálená ako ony, aj mala kučeravé vlasy, len o máličko bledšie. Keď ju našli, zakaždým sa zaradovali a hneď začali malú Lubku učiť, ako sa volá:

„Voláš sa Lubka, lebo ťa veľmi ľúbime,“ hovoril jej ocko. „A ešte sa voláš Našlová, lebo sme ťa zasa našli,“ vravela jej mama.

Lubka však do rána znova zabudla, čia je, a zasa sa stratila. Teta lekárka a ujo lekár boli z toho hľadania celí utrúpení, a kadiaľ chodili, tadiaľ vzdychali.

Začula ich aj jedna stará babka, čo vyzerala trochu ako čarodejnica, lebo mala na brade bradavicu, a tete lekárke povedala toto:

„Dobre vám radím, dajte vy dievčatku na líčko materské znamienko!“

Teta lekárka ju poslúchla, aj keď sa bála, že sa pre to znamienko budú ostatné deti Lubke posmievať. Ale stará babka povedala:

„Kto sa jej bude posmievať, tomu na nose narastie ešte väčšia bradavica, akú ja mám na brade!“

Odvtedy sa Lubka už tak veľmi nestrácala. Možno preto, že sa s ňou hrávala opička Šašinka, ktorej ujo lekár vyliečil boľavé uško. Alebo preto, že už troška podrástla a zapamätala si, ako sa volá. Alebo preto, že už bola dosť veľká, aby mohla chodiť do africkej škôlky a hrať sa tam s kamarátkami. A keď sa niekedy predsa len stratila, mamička ju podľa znamienka na líci medzi deťmi ľahko našla. Nikto sa jej pre to znamienko v Afrike neposmieval. Práve naopak, všetci jej ho trošička závideli, veď bolo pekné čierne, africké!

Keď prišla Lubka s ockom a mamou do Bratislavy a začala tam chodiť do škôlky, jeden chlapec sa jej veľmi posmieval. Len nech to ešte raz skúsi! Narastie mu na nose ešte väčšia bradavica, akú mala na brade tá africká babka. Potom zbadá, čo je to posmech!

(Pokračovanie)

Tajomstvo železného náramku

PAVEL DVOŘÁK

Stalo sa v predchádzajúcej kapitole:

Marek sa v búrke pustil na prechádzku so psom. Vystrašila ho sinavá tvár v prízemnom okne domu, v ktorom býval. Po nevydarenom stretnutí so svojou kamarátkou sa vracia domov.

LEBKA V BLATE

Marek a Hary spiatočnú cestu takmer celú bežali. Nebolo počasia na dôstojnú chôdzu a rozmýšľanie nad dievčenskými vrtochmi. Tým skôr, že len čo vystúpili spod ochrany ulíc a vošli medzi záhrady, dážď celkom zbesnel, hoci búrka — tak sa to aspoň zdalo — už trochu ustúpila. Akoby chcel Marka zbaviť aj tej poslednej príslovečnej nitky.

Blížili sa k domu, už im zvyšovalo iba niekoľko metrov, keď im cestu nečakane prekrížila mačka. Azda ju čosi vydurilo z úkrytu, bez dôvodu by sa sotva niekto pustil do plušte a tobôž mačka! Hary sa až dovtedy správal vzorne, nezaostával, nič neoňuchával, nedvíhal nohu, ale najkratšou cestou smeroval do sucha. Vo chvíli, keď zbadal mačku, nezaváhal však ani na moment.

Vytrhol sa Markovi a mohutným skokom sa vrhol za ňou.

„Nesmieš!“ skríkol celkom zbytočne Marek.

Kdeže pes a jeho výchova i výcvik. Mačka je mačka.

Preniesol sa cez zrúcaný tehlový plot, ponad ktorý sa mačka prešmykla, a vrátil sa za ňou do záhrady. Mačka sa prudkým behom natiahla ako šnúra, no aj tak sa zdalo, že ju nič nezachráni, lebo tesne za zrúcaninou plotu bola hlboká rozblatená jama. Ak by do nej spadla, stratila by aj posledné decimetre náskoku. Hádám si to uvedomila, a tak tesne pred výkopom šmykla doprava. Vybrala zákrutu tak

prudko, až sa videlo, že ju zotrvačnosť prevráti. Ona však bravúrne vybrala oblúk, skočila do kríkov, nazad na plot a potom kdesi do tmy.

Rýchlosť takmer polmetrákového psieho tela mala celkom iné parametre. Ak sa aj Hary pokúsil vybrať zákrutu, docielil iba to, že sa vo vzduchu prevrátil a pleskol do jamy chrptom. Až zaskučal od sklamania, prekvapenia, bolesti a vari aj poníženia.

V tej chvíli už aj Marek preskakoval tehly a ešte presne nevediac, koho bude zachraňovať, či mačku alebo psa, sklonil sa nad výkopom. Pokiaľ dovidel do tmy, mohol zaregistrovať iba toľko, že Hary vstáva a celý popletený dvíha hlavu.

„Pod' von, ty somár... Skoč!“

Ale pes len smutne sklonil hlavu. Urobil síce nesmelý pokus vyskočiť z jamy, no ten bol už vopred odsúdený na nezdar. Takmer dva metre vysoký, miestami až kolmý rozblatený breh a nijaká možnosť k rozbehu a ani k odrazu zo šmyklavých barín. A tak sa len oprel prednými labami a dal sa do skučania

ťarchu, odvalil sa a chlapec sa prekoprcol do výkopu.

V prvej chvíli ani nevedel, čo sa to vlastne stalo. Pes navyše nesprávne pochopil pád a začal chlapca radostne oblizovať. Kým sa ho nestriasol, nemohol vstať.

„Nesmieš! Ty beštia...“ oháňal sa, pokým Hary necúvol, ale kýptom chvosta vrtieť neprestal.

Marek sa oprel rukami, aby ľahšie vstal, a vtedy nahmatal čosi tvrdé. Zdvihol nezreteľný predmet a nastavil ho do skúpeho svetla pouličnej lampy. V ruke držal niekoľko nevelkých železných gulí pospájaných do uzavretej reťaze. Ostré svetlo náhleho blesku vykreslilo čudný predmet do neuveriteľnej jasnosti. Búrka sa znova vrátila. Takmer odrazu s bleskom zahrnelo

celkom nedôstojného pre psa rasy, ktorá sa zaraďuje medzi služobné.

Marek pochopil, že Hary sám nevylezie. Klukol si, natiahol sa k výkopu, aby ho v pravej chvíli zachytil, a zavelil.

„Hary, ku mne! Skoč!“

Pes dôveroval ruke pána, ale aj tak nebol pokus veľmi presvedčivý. Marek ho síce zachytil a pokúsil sa vytiahnuť z jamy, lenže breh nevydržal dupľovanú

tak strašne, až sa do výkopu zosypal kus hliny. Oslepený a napoly ohlušený Marek stiahol ruky, strčil nález do vrecka a vstal. Znovu sa rozhladel. Pri nohách mu ležal ďalší zvláštny predmet. Čosi ako menšia futbalová lopta. Marek sa zohol, zdvihol tú vec, zotrel z nej blato a od úľaku až vykrikol. Držal v rukách ľudskú lebku. V krátkom zažiarení elektrického výboja zatemnela sa hlina v očných jamkách ako vyčítavý podmračený pohľad.

Marek spanikáril. Pustil lebku a začal sa driapať z jamy. Iba potom si pomyslel na bezmocného Haryho, chytil ho za obojok a potisol oproti stene:

„Skoč!“ kričal. „Skoč! Von! Von! Bež! Utekaj!“

Pánov strach nepôsobí dobre na nijakého psa, ale Hary aj tak porozumel, čo treba. Plnou silou skočil oproti stene a zadrpil sa prednými labami na jej okraji. Marek mu potisol ťažký zadok a pes bol vonku. Chlapec skočil na kôpku hliny, ktorá sa tam nahrnula po jeho páde, a hrabal sa von. Z brehu sa odvalil ďalší kus a lebku zasypal. Markovi sa podarilo zachytiť za akýsi koreň a vytiahnuť sa z jamy. Nezdržoval sa otriasaním blata a letel križom cez záhradu rovno ku vchodu do domu.

Chytil kľučku, aby si otvoril, ale brána už bola zamknutá. Nervózne kutral vo vrečkách. Narazil pritom na tvrdý predmet, záhadnú reťaz, a pretože

kľúč mal naspodu vrecka, vytiahol z neho najprv náramok. Kľúč našiel hneď, ale ani tak nevedel hodnú chvíľu odomknúť. Nervózne hrkal bránou, kým konečne povolila. Ustúpil, aby vpustil psa, a vtedy v žiare blesku zbadal v okne tvár, ktorá ho vyprevádzala do dažďa. Železný predmet mu vypadol z rúk. Chlapec sa rozbehol ku schodom a rozsvietil. Svetlo mu aspoň sčasti vrátilo rozvahu. Otočil sa nazad ku bráne a predmet, ktorý mu vypadol, zodvihol. Zem sa zatriasla od úderu hromu. Ešte aj tabličky v ráme brány sa roztriasli. Marek sa otočil a vybehol po schodoch. Hary mu ledva stačil. Chlapec si nevšimol zablatených stupají, za ktoré ho mama zajtra poriadne vykrstí, ale ani to, že kruh sa otvoril, jedna z guľ sa odlomila a zostala medzi dverami.

Ozvali sa posledné Markove kroky, na poschodí buchli dvere a schodiskové svetlo zhaslo.

Chvíľu sa nedialo nič. Všetko bolo ponorené do tmy.

Potom sa znovu rozsvietilo.

Bolo počuť šuchotavé kroky, klopkanie barly a oproti tabličkám v bráne sa začala črtať nejaká postava zakrádajúca sa ku vchodu. Potom sa brána odchýlila. Vynoril sa gumenný koniec barly a človek si ním ako podivuhodnou hokejkou zatúlal guľu posunul do štrbiny.

Silueta sa sklonila.

Potom svetlo znovu zhaslo a už nebolo vidieť celkom nič.

(Pokračovanie)

ILUSTRUJE JÁN DRESSLER

Až budeš skladať pioniersky sľub

JÁN ŠTIAVNICKÝ

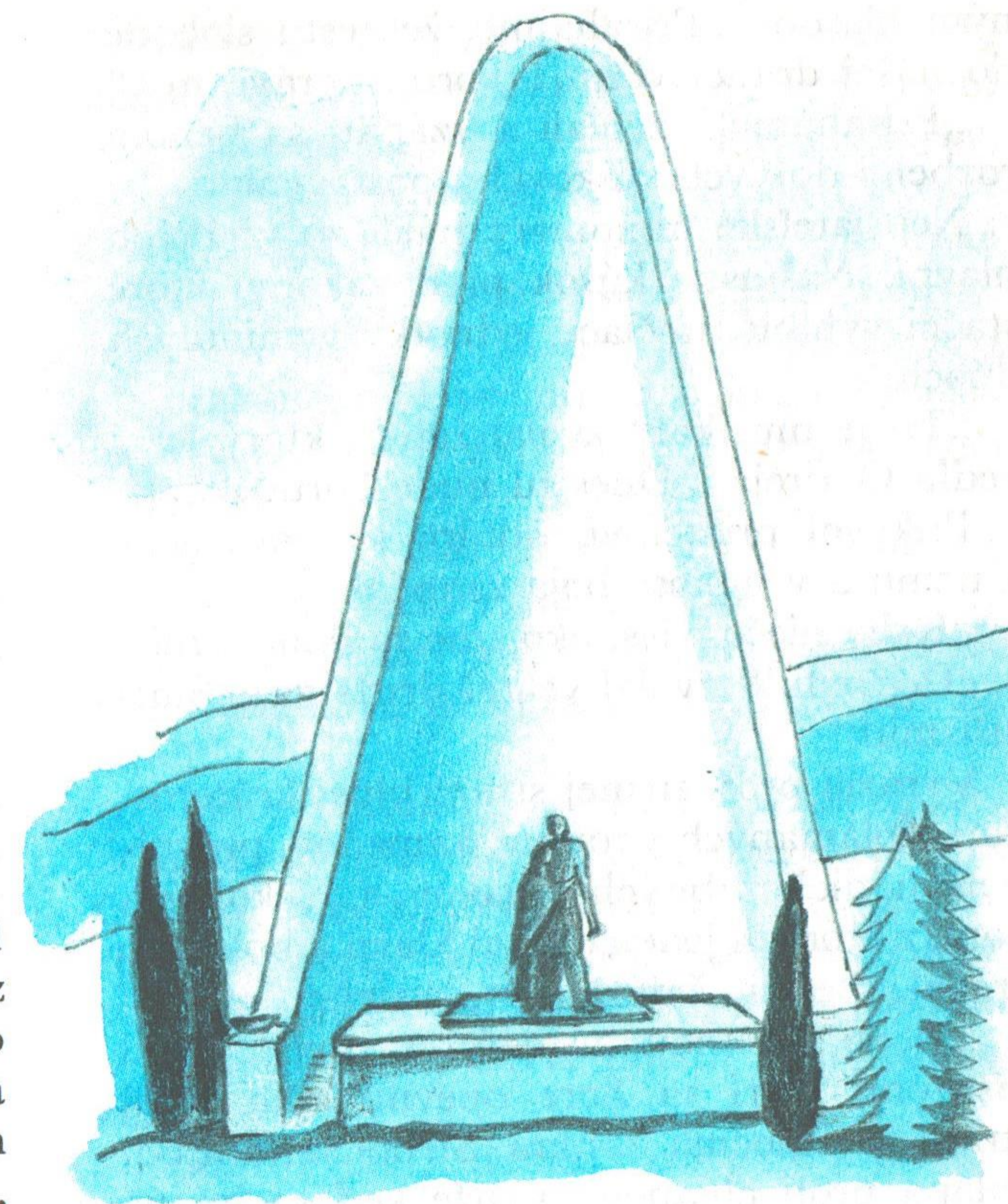
Noc akoby nemala konca a ich pochod tiež. Presúvali sa na novú pozíciu, ticho, bez hluku, aby ich nepočul nepriateľ. Často dlho stáli, zas sa pohli, brodili cez jarky, driapali sa do stráne. Z času na čas sa z neviditeľných mrakov spustil tichý dážď. Nemysleli na to, že zmoknú. Ich mysle boli ďaleko vpredu. Tam, za tými kopcami je ich domovina, rodná zem, kolíska, v ktorej sa narodili a odkiaľ musia vyhnať fašistov.

Tma zredla. Z východu sa blížilo svitanie. Ondrej nadvihol hlavu a v duchu sa preniesol do malej dedinky pod Braniskom. Keď odtiaľ odchádzal, jeho žena čakala dieťaťko. Čo sa nám asi narodilo? Dievča? Chlapec? A aké má meno? A narodilo sa vôbec? Ktohovie, čo s ňou urobili, keď sa dozvedeli, že na východnom fronte prebehol k Rusom?

Tuhšie zovrel rukoväť samopalu a rýchlejšie pokročil dopredu.

„Pomalšie, Ondrej,“ šepol Ignác, ktorý kráčal pred ním. „Ideme cez mínové pole. Len po vyznačenom chodníku...“

Naraz sa had pochodujúcich vojakov prelomil a prudko začal stúpať hore stráňou. Zalapali po dychu, napli svaly. Pot im stekal tvármi. Občas niekto polohlasne zakľal, keď sa mu noha nebezpečne pošmykla. Na vrchu sa do nich oprel studený vietor. No namiesto toho, aby hmlu rozháňal, prinášal hustejšie

chuchvalce. A možno je to dobre. Aspoň ich nevidí nepriateľ.

„Stát!“ zaznel tichý povel.

Ondrej zastavil, chrptom ruky si poutieral čelo. Z hmly sa nečakane vynoril veliteľ Svoboda. Mnohí ho poznali ešte z Buzuluku, mnohí z ďalších a ďalších miest, kde bojovali, kým sa dostali až sem k Dukelskému priesmyku.

„Vojaci! Priatelia...“ riekol nehlasno Svoboda. „Onedlho začneme útok na kótu. Kótu, ktorú sa nám za posledné dni nepodarilo dobyť, hoci je pre nás veľmi dôležitá. Ovláda celé okolie. Za ňou, kúsok, je zem, ktorú všetci nadovšetko milujeme. Prisahajme si, že teraz, v rozhodujúcich chvíľach, urobíme všetko...“

Kvílivý zvuk rozťal ticho ako nôž. Vrhli sa k zemi. Mína dopadla na ľavý bok rojnice. Výbuch otriasol zemou, okolie ho zopakovalo mnohonásobnou ozvenou.

„Prisahajme!“ zvolal veliteľ Svoboda moc-

ným hlasom. „Prisahajme, že cestu slobode do našej drahej vlasti otvoríme práve my.“

„Prisaháme!“ zvolali a vzápätí sa behom rozbehli do východiskového postavenia.

Nepriateľské mínometry pálili zo všetkých hlavných. Našťastie kúsok pred zákopy, ktoré stačili vyhlbiť útočiace jednotky v minulých dňoch.

„To je muzika!“ zvolal Ignác, ktorý ležal vedľa Ondreja. „Dnes tu bude horúco!“

Prikývol priateľovi, obrátil sa poležiačky k nemu a v hukote boja zakričal:

„Keby niečo, vieš, ako sme sa dohovoriť.“

„Dopredu!“ zvolal veliteľ družstva. „Smrť fašizmu!“

Vyrazili proti strmej stráni plnej kráterov, jám, dolámaných stromov, kameňov, prevrátených diel, zabitých vojakov a niekoľkých koní, z ktorých jeden dvíhal hlavu a bolestivo erdžal. Bežali, šmýkali sa, strieľali, zaľahli a zas so zlostnou zúrivosťou útočili proti fašistom, ktorí sa hore opevnili. Na ľavej strane sa zmocnili bunkra. Strhol sa tam boj chlapa proti chlapovi. Lenže keď sa im už zdalo, že prudkému útoku podľahnú i ďalšie

bunkre, fašisti zaútočili zo strán a začali ich zvierat akoby kliešťami.

Zaľahli.

„Anciáša im!“ kričal Ignác a krátkymi dávkami páлил do blížiaceho sa nepriateľa.

„Granáty!“ zvolal Ondrej. „Vpred!“

A zas postupovali hore. Krok za krokom. Od jedného krátera k druhému.

„Hurá...!“ zvolal poručík a sám sa rozbehol pred celou rojnicou.

Ta-ta-ta-tááá... Ťažký guľomet svojou sekavou smrtiacou rečou akoby ho preťal napoly. Poručík sa otočil a pomaly sa zviezol dolu svahom.

Ondrej sa obrátil na chrbát, otvoril ústa a nechal si do nich padať kvapky dažďa. I nepriateľ akoby ustal. Strelba redla. Treba to využiť.

Na pravom krídle, kde bojovali červenoarmejski, znova vzbĺkol boj. Azda majú bojovať aj za nás? Doteraz vždy šli dopredu bok po boku.

„Kde je veliteľ?“

„Ranilo ho,“ utrúsil Ignác.

„Musíme! Teraz!“

„Bez rozkazu!“

„Prisahali sme. To je viac ako rozkaz!“

„Len my dvaja?“

„Keď vyrazíme... uvidíš!“

Nadvihol samopal, zaprel sa nohou o skalu, vyskočil a rozbehol sa hore stráňou. Čosi kričal, ale akoby nepočul vlastný hlas. Videl iba, že sa zriadená rota zdvihla spolu s ním,

že vojaci sa ženú čoraz vyššie a vyššie, že kričia, padajú, znova sa dvíhajú, že i ranení neprestávajú bojovať, že nevolajú sanitárky, ale driapu sa za ostatnými, že fašisti cúvajú a nechávajú bunkre, že už je tu kóta, taká malá plošinka, že stačí ešte dvadsať metrov, možno menej, že hurááá sa mení na mohutný uragán, ku ktorému sa pripája i ďalšia rota, a že zboku napredujú červenoarmejski a tankisti.

„Konečne!“ zalapal po dychu a vystrieľal zásobník na utekajúcich fašistov.

„Už ju máme!“ počul naradovaný Ignácov hlas. „Teraz sa už nezachytia. Dopredu! Za nimi!“

Vymenil zásobník a rozbehol sa do ďalšieho útoku. Vtom ho čosi horúce udrelo do prs. Obloha plná mrakov začala rýchlo krúžiť, stáby sa viezla na kolotoči. Nohy mu čudne zoslabli, až sa tej slabosti musel poddať a padnúť. V tej chvíli pocítil vôňu rodnej zeme.

„Som u nás... doma,“ zašepkal a dlaňou pohladil mokrú zem.

Chcel to urobiť ešte raz, ale ruka mu znehybnela navždy.

„Tu na týchto miestach to bolo,“ povedal náhlivo otec a hlas sa mu zachvel. „Tu padol tvoj dedo, Ondrík.“

„Prečo si mi to povedal až teraz?“ pozrel na otca, ktorý sa díval kamsi do diaľok.

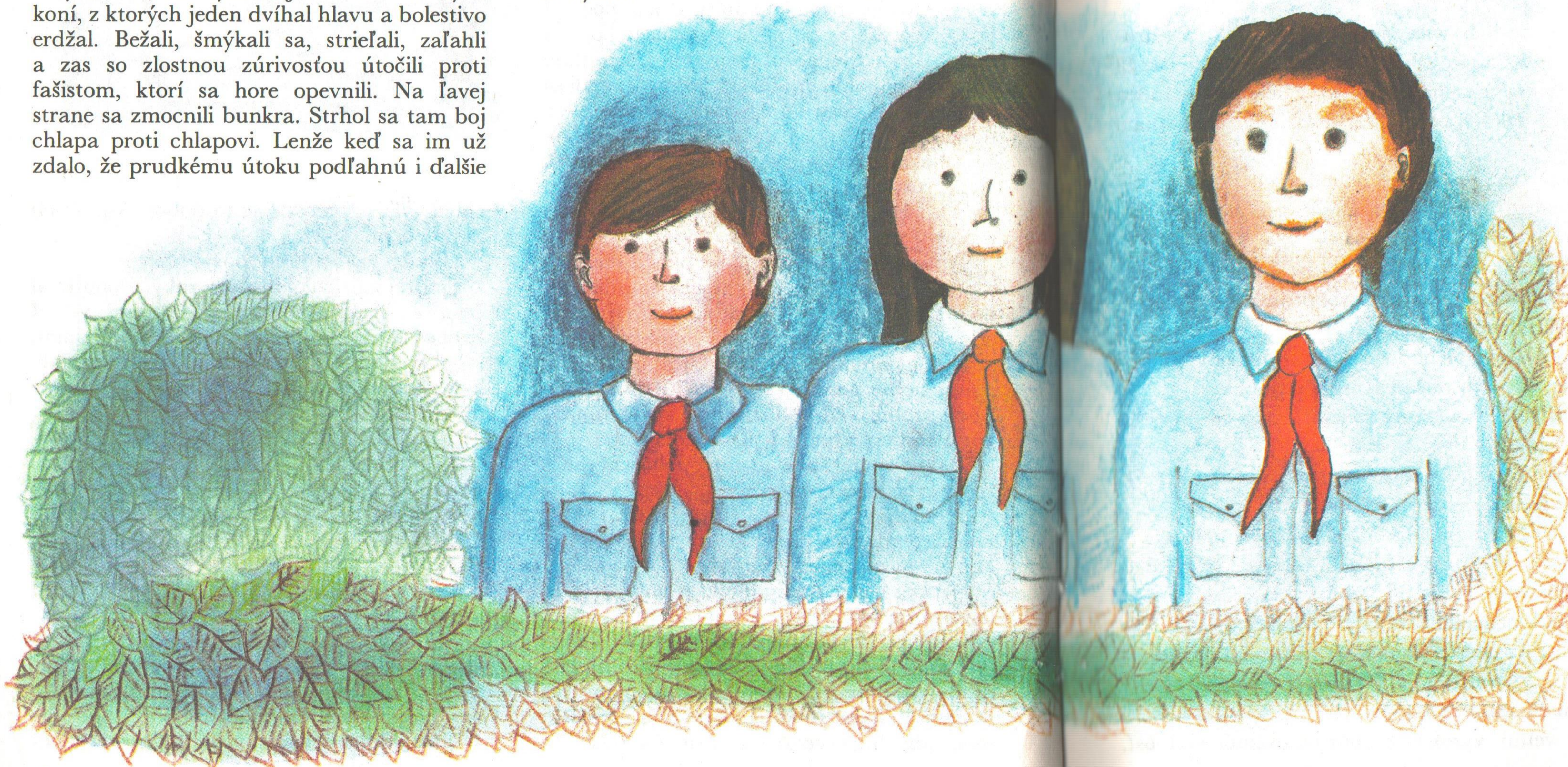
„Aby si to vedel... A hlavne preto, že popoludní pri Dukelskom pamätníku budeš skladať pioniersky sľub. Raz, až budeš veľký a sám sa staneš otcom, prived' i ty sem svojho syna. I potomci našich potomkov musia vedieť, kde sa rodila naša sloboda.“

A potom, keď položili za zvukov hudby veniec k pamätníku, keď odzneli slová prísahy a keď zborovo odpovedali:

„Tak sľubujeme!“

Potom, celkom ticho a pre seba, zopakoval dedove slová, akoby pred ním stál sám generál Svoboda:

„Tak prisaháme!“

Občan Ruskej republiky

SERGEJ ALEXEJEV

Svetelníček

JÚLIUS LENKO

Poznáte ho, milé deti?
V očkách zlatý
lúč mu svieti.
Driek okrúhly,
sklené líčka,
a vidíte
Svetelníčka.

Vo dne spáva,
svieti za tmy,
v krásnom dome býva s bratmi.

Raz vám malý Svetelníček
s prosbou pozrie na mamu:
„Pusť ma, mamka, za bránu.
Pusť ma, mamka, na chodníček.
Dlho sa už doma hrávam,
požmurkávam, podriemkavam.
V tejto izbe zo železa
kutím sa už od leta.
Pusť ma, mamka, do sveta.“

„Ach, ty moja šepeta.
Je zima, sneh, zblúdiš tam.
Čo si potom počnem sama?“

Danilka žil v suteréne vysokého domu v Petrohrade na Litejnej ulici. Tu sa narodil, vyrástol a tu aj pozná všetkých obyvateľov.

Na prvom poschodí bývala grófka Ščerbatská. Na druhom mal byť knieža Pirogov-Piščajev. O poschodie vyššie žil tajný radca Goročov a na najvyššom poschodí štátny radca Ardatov. Boli to všetko vážení ľudia dôležitých zamestnaní a hodností.

Všeličo sa stalo za posledné dni, od tých čias, ako sa uskutočnila revolúcia. Danilku by už nič neprekvapilo. No v tento deň...

Otec priniesol noviny, otvoril ich a pozrel na syna.

„No, kamarát,“ povedal, „odteraz si občan Ruskej republiky. Dekrét podpísal sám Lenin.“

Danilka nevie, či veriť, alebo neveriť otcovým slovám, veď vlastne ani nevie, čo je to občan Ruskej republiky.

„A to je dôležitejšie ako štátny radca?“

„Dôležitejšie,“ pousmial sa otec.

„Aj dôležitejšie ako tajný radca?“

„Veru dôležitejšie.“

„A viac ako gróf?“

„Viac.“

„A vyššie než knieža?“

„Vyššie, vyššie,“ smeje sa otec.

Danilka vybehol na ulicu a ponáhlal sa k svojim priateľom a kamarátom.

Stretol Vaňku Dozorova.

„A ja mám veľmi vysokú a veľmi dôležitú hodnosť.“

Dôležitejšiu ako štátny radca aj ako tajný radca, ba väčšiu ako gróf a vyššiu ako knieža! Som občan Ruskej republiky! Aj v novinách o tom píšu. Sám Lenin podpísal dekrét!“

A Danilka bežal ďalej. Stretol Ľubku Kozulinovú.

„Ja mám vysokú a dôležitú hodnosť...“

Mnohých stretal Danilka v tento deň a všetkým opakoval to isté. Nakoniec sa unavil a sadol si. Sedí a rozmýšľa, odkiaľ sa Lenin dozvedel o ňom, o Danilkovi. Kto mu mohol o ňom povedať? Rozmýšľa a zrazu vidí, ako sa k nemu náhli ryšavý Kyril. Dobehol, lapil dych a spustil.

„Vieš, kto som? Som občan Ruskej republiky.“

Danilka štikol od prekvapenia.

„Neboj sa ty o mňa, mama, veď sto starších bratov mám. Tí ma budú strážiť, chrániť, pomôžu a poradia mi, nebudeš ty pre mňa žialiť v živote.“

„Nuž teda choď, chrústik malý, no vráť sa mi ešte dneska. Nezablúď mi, stále bežkaj po drôte.“

Mamka slzu utiera si,
a už s bratmi za šera
Svetelníček zlatovlasý
do sveta sa vyberá.
S bratmi na drôt stane si,
mamke z výšky rúčkou kýva,
a vo chvíli letkom letí
za hory a za lesy.

Polo za dňa, polo za tmy
Svetelníček letí s bratmi,
až zstanú na rázcestí
pri širej pustatine.
Všetci jeho starší bratia
na rôzne sa strany tratia,
on sám ide dolinôčkou
k malej tichej dedine.
Nahé drôty v mraze hudú,
metel ide od lesa.
Svetelníček pred dedinou
takto k ľuďom ozve sa:

„Sniežik padá, vietor fúka,
pustite ma, ľudia, dnuhá.
Zďaleka som prišiel k vám,
svetielko vám prinášam.“

„Počkaj, malý Svetelníček,
ešte neskončil sa dňíček,
keď sa hviezdy rozhoria,
pustíme ťa do dvora.“

Svetelníček čupí, čaká,
už sa každej tóne ľaká
v mraze, v snehu, v samote,
tam vysoko na drôte.

Štípe mráz a vietor duje
a on zas si pospevuje:

„Sniežik padá, vietor fúka,
pustite ma, ľudia, dnuka.
Zďaleka som prišiel k vám,
svetielko vám prinášam.“

„Počujeme, Svetelníček.
Práve sa už skončil dníček,
namrzol si sa už dosť.
Šťuk, šťuk, pod' k nám do izbičky,
budeš tu náš milý hosť.“

Svetelníček šťastný je,
a hneď, ligotavý,
v nevidanej nádhere
v izbici sa zjaví.
Do žiarovky učupený
pozlacuje skrine, steny
a poteší všetkých ľudí okolo,
keď sa v elektrickej lampe
milo smeje nad stolom.

Spusť sa, Svetelníček, nižšie,
pozri, o čom Janko píše,
až mu biele čielko horí
ako v pahrebe.
Čítaj jeho slová, vety.
Veď on píše, kým mu svietiš,
Svetelníček, o tebe.

Úlohu si o tom robí,
že ľudia za dávnej doby
nepoznali Svetelníčka
a že v dierach, po jaskyniach,
po hradoch i po dedinách
dlho žili bez neho.

Svetelníček číta, hľadá,
vidí, tu ho majú radi.

Tu sú ozaj šťastní všetci,
Svetelníček rád im svieti,
a keď všetky práce skončia
a už chystajú sa spať,
tak aj on sa z bielej lampy
domov musí poberať.

Von je mráz a tma sa steli.
Čože robiť za noci?

Svetelníček, chlapča smelé,
hore na stĺp vyskočí

„Akýže si ty občan?“ povedal s posmechom. „Ja som občan. To o mne píšú v novinách.“

„O tebe!“ hvizdol Kiril. „Myslíš, že by kvôli tebe míňali papier?“

Danilka od urážky a poníženia zaťal päste. Pristúpil ku Kirilovi. Chvíľu čakal a potom — tresk!

„Ja som občan!“

„Nie, ja som občan!“ reve na celú ulicu Kiril.

Práve vtedy šiel po ulici akýsi cudzí chlapec a bitkárov od seba odtrhol.

„Prečo sa bijete?“

Obaja občania Ruskej republiky hľadajú zaryto do zeme, nakoniec to však z nich chlapec vytiahne. Uškrnie sa a vyberie z vrečka noviny.

„Dekrét.“

Slabikuje, že všetky vysoké hodnosti, postavenia a tituly sa odteraz navždy rušia. Nebudú už šľachtici ani kulaci, tajní ani štátni radcovia, kniežatá ani grófi.

„Ustanovuje sa len jeden spoločný stav obyvateľstva Ruska — občan Ruskej republiky.“

Podpis:

„Predseda Sovietsu národných komisárov Vladimír Uljanov (Lenin).“

„Obaja ste mali pravdu,“ vraví chlapec. „Aj ty si občan Ruskej republiky,“ ukázal na Danilku, „aj ty,“ dotkne sa Kirila, „aj ja.“ Všetci sme teraz občanmi Ruskej republiky.

Danilka bol, pravdaže, najprv urazený, že sa dekrét vzťahuje na všetkých, nielen na neho samého. Ale nakoniec uznal, že takto je to lepšie. Ukrátený nie je ani otec, ani mať, ani kamaráti. Zato grófke Ščerbatskej, kniežatu Pirogovovi-Piščajevovi, tajnému radcovi Goročovovi a štátnemu radcovi Ardatovovi sa veru leninský dekrét nepáčil. Utiekli do cudziny. Aj tak dobre. Šťastnú cestu!

Na Litejnej ulici sa ubytovali noví ľudia. Takí, ako je Danilkov otec a mať — robotníci. A stali sa nielen občanmi, ale aj hospodármi vo svojej vlasti.

Prel. ALICA SLOBODNÍKOVÁ

a svieti tým, ktorí idú
v tomto nočnom nečase
z práce a či do práce.

Až keď svet už tichý je
a dvanásta odbije,
keď sen ľuďom zavrie oči,
Svetelníček dolu skočí zo stĺpa.
Chvíľu sa tak v snehu, mraze poľka.

V poli fučí vietor zlostný,
v drieku láme jedle, sosny.
Rachot. Aj stĺp padá. Strašné.
Svetelníček na ňom hasne.
Tma je ako vo vreci.

Akože sa vrátiš k mame,
keď sú drôty potrhané,
kto ti oči rozsvieti?

Svitlo ráno. Sneh sa blyští.
A keď vyjdeš zo dverí,
stĺpy šikmé, polámané
ako kríže v cimiteri.

Tu však idú montéri.

Stĺpy zdvihnú, drôty spoja,
už je dobre, mamka moja,
už sa vraciam živý, zdravý,
podteže mi v ústrety.

A tak mamke do náručia
ráno šťastný prileťi.

„Čierne Turíce košútske“

Keď na turíčne sviatky roku 1931 zvolávala komunistická strana zhromaždenia poľnohospodárskych robotníkov do jednotlivých miest a dedín južného Slovenska, nik netušil, že príde k tragédii, ktorá 25. máj 1931 priradí k smutným dátumom v dejinách a meno dovtedy neznámej dediny Košúty pri Galante obletí nielen Slovensko, ale i celú Európu.

Na šírých úrodných lánoch

Úrodná černoziem Podunajskej nížiny oddávna prinášala bohatú úrodu obilia, kukurice a cukrovej repy. No z tohto bohatstva mali košútski roľníci málo. Úrodné lány nepatrili totiž im, ale cukrovaru v Diosegu (dnešné Sládkovičovo). Obyvatelia Košút a ďalších okolitých dedín tvorili obrovskú masu roľníkov bez zeme, keď chceli žiť, museli si zarábať na živobytie prácou na pôde iných, najčastejšie na veľkostatkoch. Hovorilo sa im zemerobotníci alebo učenejšie poľnohospodársky proletariát. Takých, ako boli oni, nebolo na Slovensku málo. Len na území bratislavskej a nitrianskej župy ich pred polstoročím narátali okolo 40 tisíc. V tom istom čase žilo v Bratislave čosi vyše 10 tisíc priemyselných robotníkov!

Pozemková reforma sa južného Slovenska dotkla iba málo. Maďarským šľachtickým veľkostatkom čosi z rozlohy ubudlo, ale poľnohospodársky robotník zarábajúci 5—9 korún denne si veru pôdu kúpiť nemohol. Veď za jeden hektár bolo treba zaplatiť i štyri či

päťtisíc korún! A tak sa len pomenili hranice veľkostatkov. Popri starých páňov z čias Uhorska sa zjavili noví — českí a slovenskí „zbytkoví statkári“.

Málo sa zmenilo v novej Československej republike i na živote bírešov, sluhov na veľkostatkoch. Len časť zemerobotníkov bývala vo vlastných domoch a vlastnila malú zeleninovú záhradku. Veľa ich nemalo ani poriadnu strechu nad hlavou. Bývali priamo na veľkostatkoch — na majeroch. Bývali — to znamenalo, že jedna mnohohodná rodina mala jednu izbu. Bez tečúcej vody, električky a iných samozrejmych vymožeností moderného bývania. Keď nebolo kde bývať, musel stačiť i chliev. V Lišovciach pri Šahách si zemerobotníci vyhĺbili miestnosti do vápencových skál ako v dobe kamennej.

Pracovný čas na veľkostatkoch bol 12—14 hodín denne. Zákon o osemhodinovom pracovnom čase sa dodržiaval práve tak málo ako povinnosť uzavrieť takzvanú kolektívnu zmluvu, ktorá by všetkým zemerobotníkom na veľkostatkoch v okrese zabezpečovala rovnakú hodinovú mzdu. Robotníci museli bojovať za každý halier zo mzdy. A pritom plácu často nedostávali v peniazoch. Takzvaní deputátnici dostávali časť mzdy v obilí, kurive či litri-dvoch mlieka denne. Pre pána veľkostatkára bolo to obzvlášť výhodné — nemusel voziť produkty na trh, ušetril peniaze.

Nečudo, že poľnohospodárski robotníci našli rýchlo cestu ku komunistickej strane. Neštudovali síce hrubé a múdre knižky Karola Marxa, Fridricha Engelsa, Vladimíra Iljiča Lenina a iných — na to im pri celodennej ťažkej lopote nezostával čas. Na vlastnej koži pocítili nespravodlivosť buržoáznej republiky, ktorá sa hrdila demokraciou a slobodou svojich občanov. Ibaže túto demokraciu a slobodu ponechávala bohatým, život chudobných nedokázala zmeniť. A tak zemerobotníci viac

srdcom ako hlavou pochopili, že komunisti majú pravdu, že ich cesta vedie k spravodlivejšej budúcnosti.

Učiteľ z Vrábľa

Štefan Major pochádzal z juhu, z Vrábľa, no nebol robotníkom. Po štúdiu na pedagogickej škole v Modre sa stal učiteľom. Bieda rodného južného Slovenska, ktorú zažil v detstve a videl i pri učiteľovaní na dedinských školách, ho napokon prinútila zavesiť učiteľské povolanie na klinec. Štefan Major si zvolil neľahký život profesionálneho revolucionára. Vzdal sa i keď nie výnosného, ale predsa len istého miesta v štátnej službe a pustil sa do práce, za ktorú hrozil kriminál a prenasledovanie. A to všetko preto, aby už deti nikdy nemuseli chodiť do školy bosé, otrhané a hladné, s písankami zo starého papiera. K Štefanovi Majorovi bol osud láskavý — po rokoch neľahkých zápasov v buržoáznom Československu, po vojnových rokoch emigrácie v Sovietskom zväze sa dočkal nielen oslobodenia Československa, ale i čias, keď komunisti mohli začať budovať nový svet. K učiteľskému povolaniu sa nevrátil, slúžil svojej vlasti ako náš veľvyslanec v Maďarsku.

Nepredbiehajme však udalosti. Vráťme sa do obdobia, keď sa meno Štefana Majora, člena Krajinského vedenia KSC na Slovensku, vydavateľa a redaktora viacerých slovenských a maďarských komunistických novín a od roku 1925 poslanca Národného zhromaždenia Republiky československej, ešte nespájalo s Košútami.

Robotníci južného Slovenska ho už vtedy dobre poznali a pokladali za svojho. Vážili si ho, lebo sa im vedel prihovoriť jazykom, ktorému rozumeli. Rozumeli nie preto, že hovoril ako mnohí z nich po maďarsky, ale preto, že dokázal jednoducho a predsa výstižne hovoriť o tom, prečo sú jedni bohatí a druhí chudobní, jedni sýti a druhí hladní, prečo niet práce pre ich mozoľnaté ruky.

V marci roku 1931 sa v Prahe stretli komunisti zo všetkých kútov republiky na

Štefan Major.

šiestom zjazde strany. Pod vedením Klementa Gottwalda sa radili o situácii pracujúcich ľudí v krajine. A tá bola ťažká. Už druhý rok panovala hospodárska kríza. Komíny fabrik prestali dymiť. Ceny obilia a potravín prudko klesali a roľníci museli svoje výrobky predávať za babku. Počet nezamestnaných sa rátať na stotisíce. Boháčov, ktorí boli vo vláde, osud jednoduchých ľudí nezaujímal. Starali sa iba o to, aby sa nezmenšili ich zisky. Komunisti na zjazde navrhovali viesť jednotný spoločný boj za to, aby štát zmiernil dosah krízy za najchudobnejších. Ak bude potrebné, tak si to pracujúci ľudia mali vynútiť demonštráciami, štrajkami a hladovými pochodmi. Robotníci i roľníci, zamestnaní i nezamestnaní spoločne.

Juhom Slovenska prebehla ďalšia vlna poľnohospodárskych štrajkov. V polovici mája vystúpili robotníci galantského okresu za zvýšenie miezd. Riaditeľom diosegskeho cukrovaru Pfefferovi a Schiketanzovi, ktorí zastupovali majiteľa cukrovaru — akciovú spoločnosť všemocnej pražskej Živnobanky a vienských finančníkov — sa požiadavka zvýšiť mzdu poľnohospodárskych robotníkov z 90 halierov za hodinu na 1.30 a pre ženy i deti z 50—60 halierov na jednu korunu a 10 halierov videla neprijateľná. Odmietli. Vypu-

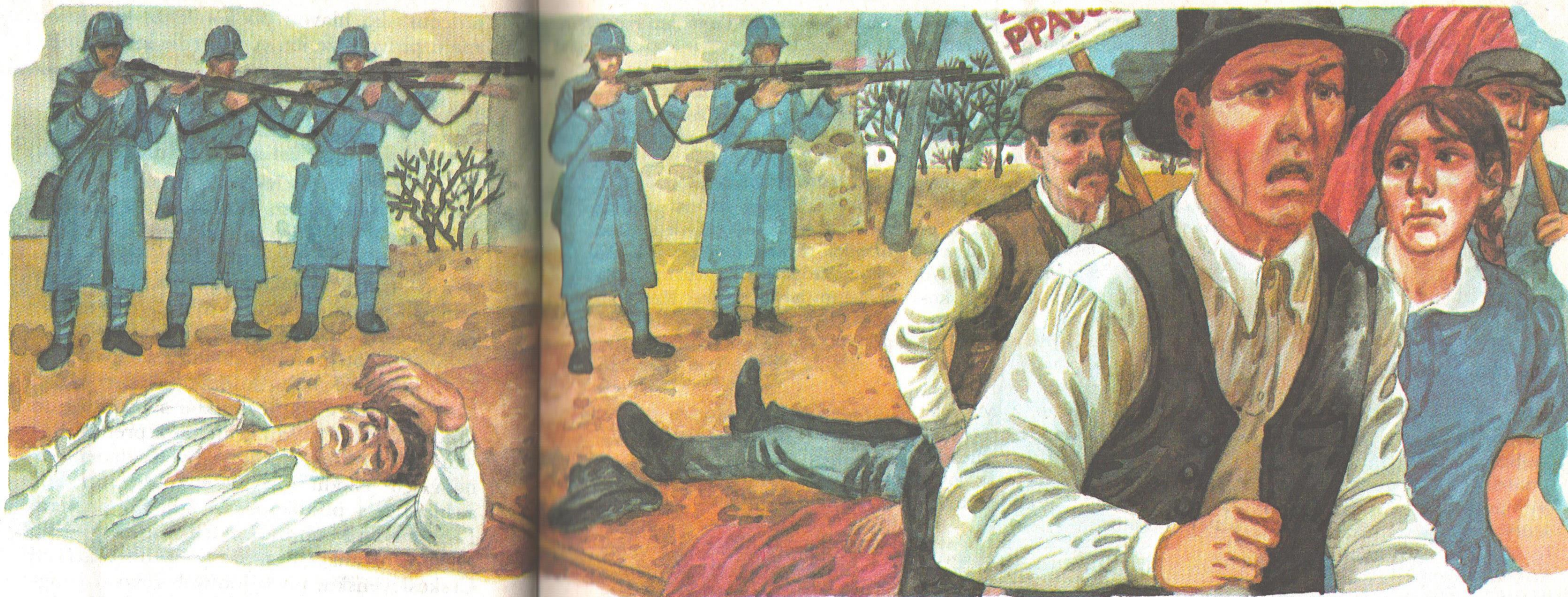
kol štrajka, ktorí robotníci víťazne zavŕšili uzavretím kolektívnej zmluvy, ktorá im zabezpečila vytúženú korunu tridsať na hodinu ťažkej driny na poliach cukrovaru. Asi dvadsať korún za deň.

Medzi štrajkujúcimi sa vtedy zjavovala aj chudá hranatá tvár s jasnými očami — tvár Štefana Majora. Vedel poradiť, usmerniť a nepochybne prispel k veľkému úspechu galantských robotníkov.

Tragédia na turíchny pondelok

Štefana Majora sa úrady začali obávať. Verejné zhromaždenie v Košútoch, na ktorom mal rečniť, na poslednú chvíľu zakázali a do dediny povolali veľkú četnícku pohotovosť. Skupinky robotníkov, čo sa z bližších i vzdialenejších dedín a majerov vydali popoludní tohto sviatočného dňa do Košút, neskoro oznámený zákaz nezastavil. Tak sa stovka robotníkov zhromaždených na širokej hlavnej ulici zrazu ocitla zoči-voči kordónu policajtov. Štefan Major sa pokúšal vyjednávať s veliteľom četníkov — nadporučíkom, ktorý sa nevedno prečo musel volať práve Jánošík. Napätú situáciu četníci nezvládli. Tresli výstrely. Ako prvý padol Alexander Žabka. Po ňom sedemnásťročný diosegský robotník Ján Devát a tridsaťročný robotník z Košút Štefan Turzo. Piatich dopravili neskôr s ťažkými poraneniami do nemocnice. Lahšie ranení radšej k lekárovi ani nešli — obávali sa neprijemností za účasť na demonstrácii. Vyslaní reportéri si všimli ešte jeden fakt — väčšina ranených bola zasiahnutá odzadu!

Nebolo to prvý ani posledný raz, čo sa na Slovensku strieľalo do štrajkujúcich či demonštrujúcich. Historici narátali, že za ani nie dvadsať rokov jestvovania buržoáznodemokratickej ČSR sa tak stalo dvadsaťpäť ráz. Nebola to dobrá vizitka pre štát, ktorý sa nazýval demokratickým. Boháči sa preto ponáhľali pozametať pred vlastným prahom a zodpovednosť za strelbu četníkov do bezbranného davu zvalili na Štefana Majora!

Košútska salva.

Hneď v prvých správach ho v národnom zhromaždení minister vnútra Juraj Slávik označil za vinníka krviprelievania. Štefana Majora pozabavili preto poslaneckého mandátu v buržoáznom parlamente a vydali súdnu stíhaniu. Boháči videli v pripravenom súdnom procese vítanú príležitosť, aby sa zbavili nepohodlného poslanca a očiernili celú komunistickú stranu.

Pred súdnym tribunálom

30. júna 1931 sa pred Krajským súdom v Bratislave začalo pojednávanie. Strana poverila obhajobou dvoch právnikov. Popri staršom, skúsenom a v advokátskych kruhoch dobre známom dr. Weichherzovi bol druhým Majorovým obhajcom mladý, začínajúci advokát Vladimír Clementis. S jeho

menom i s časopisom DAV, ktorý vydával, sa na stránkach Slniečka ešte budeme stretať. Zapamätajte si ho! Vlado Clementis sa do Košút vybral hneď po tragédii. Četníci mu však nedovolili hovoriť so svedkami a vyšetrojúci sudca ho dal pod bajonetmi vyvieť z dediny! Clementis sa však nevzdával.

V súdnej sieni rozhodovali argumenty. Obhajcom sa podarilo zviklať tvrdenie četníkov. A hoci súdy i četníci slúžili štátu boháčov, predsa sa pod tlakom verejnej mienky neodvážili zotrvať pri pôvodných zámeroch. Štefana Majora síce napokon súd uznal vinným a odsúdil, no trest niekoľkých mesiacov bol vyslovene mierny. A buržoázii nevyšiel hlavný zámer — očierniť komunistov. Práve naopak, Štefanovi Majorovi priniesol proces sympatie všetkých pracujúcich. Všade na Slovensku sa konali schôdze za jeho oslobo-

denie. Krajské vedenie KSČ vydalo výzvu získať do strany namiesto Štefana Majora, ktorý bol odsúdený k nečinnosti v leopoldovskej väznici, do konca októbra dvetisíc členov. Do polovice septembra ich bolo štyritisíc! A keď Štefan Major po 18 mesiacoch vyšiel z brán leopoldovskej väznice, očakával ho tam tisícový zástup. Štefan Major reagoval príznačne skromne: „Mňa kriminál nezmenil, iba utvrdil v mojom presvedčení. Som vojakom triedneho boja. Ale musíte vedieť, že bez vás nemôžeme dosiahnuť ničoho. Len vtedy, keď v bojoch budete na svojom mieste, bude víťazstvo naše!“

(Pokračovanie)

Píše dr. ALŽBETA SOPUŠKOVÁ
Katedra čs. dejín a archívniectva FFUK

ILUSTRUJE JOZEF CESNAK

Šťastie, že je i literatúra pre deti

Zaslúžilých umelcov Lubomíra Feldeka a Vincenta Šikulu netreba zvlášť predstavovať. Ich knihy dlho neležia na predajných pulkoch. Keď trochu podrastiete, istotne siahnete aj po knihách, čo píšu títo nerozluční priatelia pre dospelých. Možno by niektorý z vás aj uhádol, ktorý z nich je starší. Tým, ktorí to nevedia, prezradím, že je to Lubomír Feldek. Narodil sa 10. X. 1936, Vincent Šikula je od neho presne o deväť dní mladší... A keďže v tomto mesiaci oslávia spoločné jubileum, položili sme im aj rovnaké otázky.

V tomto mesiaci sa dožívate päťdesiatky. Cítite sa dospelý?

Vincent Šikula: Niekedy ani nie. Kedysi som však náramne po tom túžil. A dnes opačne. Zavše sa mi zdá, že ako dospelý strácam veľa zo svojich niekdajších radostí. Ešte i dnes by som si rád vybehol na lúku a urobil tam kotrmelec, keby ma pritom nezaboľel chrbát. No myslím si, že i teraz som šťastný. Mám dve dospelé dcéry, ale aj dvojročného syna a ročnú dcérku. Čo môžem ešte chcieť? Občas sa dospelo len tvárim — keď deti treba potrestať za dajakú roztopašnosť. Karhám ich a pritom si myslím: váš tatko bol ešte väčší lapaj...

Lubomír Feldek: V júni som si podobnú otázku položil aj ja. Pozeral som sa na zápas Francúzsko—NSR na majstrovstvách sveta v Mexiku. Rozhodcom bol Mexičan, šedivý starý pán, vyzeral ako primár. Reportér povedal, že možnosť rozhodovať tento významný zápas bola pre tohto pána vlastne akýmsi darčekom k päťdesiatke, ktorej sa práve v podvečer zápasu dožil. No pozrime sa, povedal som si, kolega! Môj ročník! Keby vyrastal v Žiline, boli by sme možno spolužiaci! To vari aj ja takto ušľachtilo vyzerám, keď sa na mňa pozerá niekto z Mexika? A takto staro? Odpoveď na túto otázku si, pravdaže, nemôžem dať sám. Nech mi na ňu odpovie ten rozhodca! Alebo čitatelia mojich kníh.

Stáva sa vám, že niekomu niečo závidíte?

Vincent Šikula: Nevieť sa rozpačovať, že by som bol niekomu niečo závidel. Vari ani v detstve nie. Túžil som po všeličom, no nikdy nie závistlivo. Ja som veselý človek. Dokonca rád sa prihrejem i pri cudzej radosti. Stačí mi povedať, že je ktosi šťastný, a ja sa k nemu rád pridám. Bolo by však chybou, keby som nevnímal a nevidel i takých, ktorí potrebujú súcit alebo pomoc. Vlni som bol napríklad v Maroku. Veľa ľudí tam hladuje. Aj detí. A tie naše sa už naučili byť v jedle a staršie aj v obliekaní priberčivé. Keď človek vie porovnávať, veru nemá čo závidieť. A potom, čo by som mal vlastne závidieť? Prepanšteným ľuďom prepanštenosť a hladným, najmä v takých krajinách, kde sa hladuje ešte väčšmi ako povedzme v Maroku, ich hlad? Nezávidel som ja veru

ešte nikdy nič nikomu. Ani múdremu múdrosť.

Lubomír Feldek: Stáva sa mi to. Spomínam si, že keď boli vynájdené plastické pohľadnice, závidel som tým, ktorí nad nimi žasli, aký je to úžasný vynález. Lebo nech som na ne pozeral, ako pozeral, nič plastické som nevidel. Mám totiž iba jedno oko. Ale stáva sa, že závidia sem-tam niečo aj mne. Keď som napríklad o to oko v detstve prišiel, úžasne mi to závideli tí, ktorí mali dve.

Ja o tebe, ty o mne... Teda vy o básnikovi, prozaikovi a scenáristovi Lubomírovi Feldekovi...

Vincent Šikula: Lubomír Feldek prežil kúsok života i v mojom rodnom kraji, v mojej rodnej obci, pozná teda aj môj rodný hrniec, aj ten, do ktorého načie-

Lubomír Feldek

ram, keď píšem knižky pre deti, aby som si znovu oživil, čo ma kedysi rozradostňovalo. Lebo najmä veselšie chvíľky z mladosti mi rady skáču do pamäti, rád by som nimi aj po rokoch potešil mladších kamarátov. A Lubo Feldek sa usiluje a usiloval, hoci celkom ináč ako ja, vždy o čosi podobné. Obaja však máme radi literatúru a sme radi, že literatúra je i pre deti a my môžeme pre ne písať, aj keď nás, jedného i druhého, od toľkého sedenia pri písacom stole bolievajú dnes už päťdesiatročné chrbyty.

A na oplátku: teda vy o prozaikovi Vincentovi Šikulovi.

Lubomír Feldek: Načo budem rozprávať, čo je už raz napísané. Odpíšte si sem kúsok zo Zelenej knihy rozprávok, kde je o Vincentovi Šikulovi rozprávka. Mimochodom Vincent Šikula mi nič nedlhuje. Vrabc Feldeck zas vystupuje v jeho knižke Ďuro, pozdrav Ďura.

Čo by ste neželali svojmu priateľovi?

Vincent Šikula: Neželať? Nie... radšej mu budem priať, nech sa mu darí väčšmi ako mne. A keďže pre každého človeka je najvzácnejšia práca, želim mu jej neúrekom. Lebo čím má človek viac roboty, tým sa mu práca lepšie darí a potom má i jeho priateľ z neho radosť, pretože úspech jedného posme-

Vincent Šikula

ljuje aj toho druhého. A ešte mu želim, aby mu nechýbal úsmev alebo hoci aj posmešok, keď sa mi niečo nedarí. Veď kto by mi ten úsmev či úškrn spomedzi iných mojich priateľov nahradil? A kto práve tak ako on?

A čo by ste vy neželali Vincentovi Šikulovi?

Lubomír Feldek: Je to dobrý spisovateľ, ktorý všetko vydrží, aby to raz mohol napísať. Kto vie, či by som mu želel dobre, keby som mu niečo neželal. A tak mu želim všetko najlepšie.

Rozhovor pripravila
NATAŠA PAVULÁKOVÁ

KRESBY ALBÍN BRUNOVSKÝ

Slniečko

Mesačník pre deti. Vydávajú Mladé letá, slovenské vydavateľstvo kníh pre mládež. Adresa redakcie: 811 02 Bratislava, Suvorovova 3. Telefón 523 26. Šéfredaktor

dr. Juraj Klaučo, zást. šéfredaktora dr. Ondrej Sliacky, CSc., výtvarno-technický redaktor Ondrej Máriássy. Tlačia Polygrafické závody, n. p., Bratislava-Krasňany. Rozširuje Poštová novinová služba, objednávky prijíma každá pošta a doručovateľ. Objednávky do

zahraničia vybavuje PNS — Ústredná expedícia a dovoz tlače, Gottwaldovo nám. 6, 813 81 Bratislava. Vychádza každý mesiac okrem júla a augusta. Cena výtlačku 3 Kčs, ročné predplatné 30 Kčs. Neobjednané rukopisy redakcie nevracia.

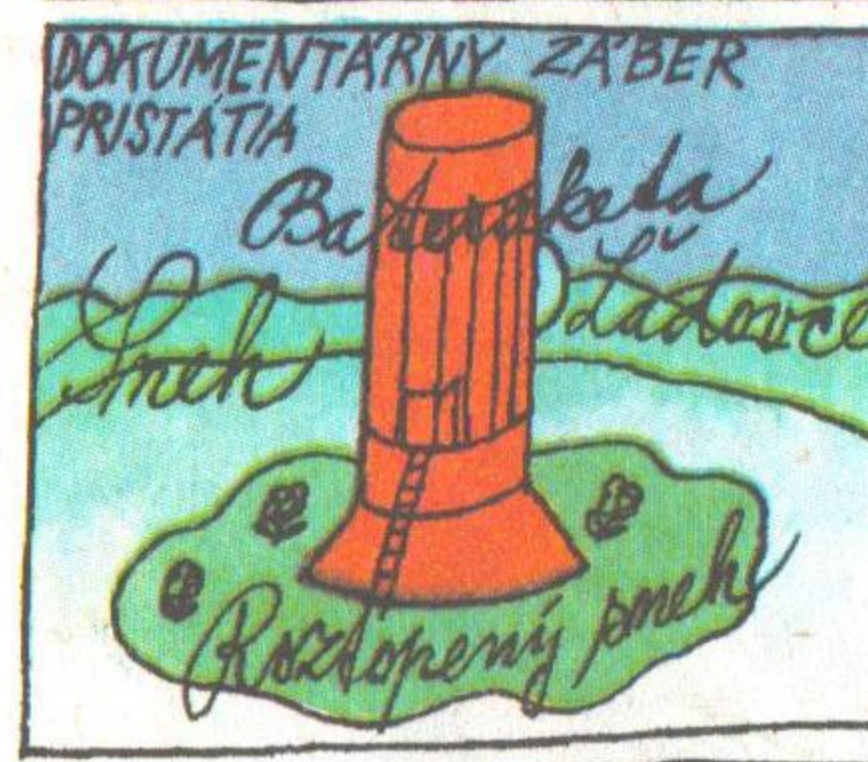

SERIAL KINNED 2 SLADKÉ IGLU

4. JÚL
PT SE A KRESLI O ZIMKA

1. LETÍME DO GRÓNSKA. HORUČAVY SME NECHALI V EUROPE. MILINA VYZERA SMIEŠNE V ESKIMÁCKOM SKAFANDRE.

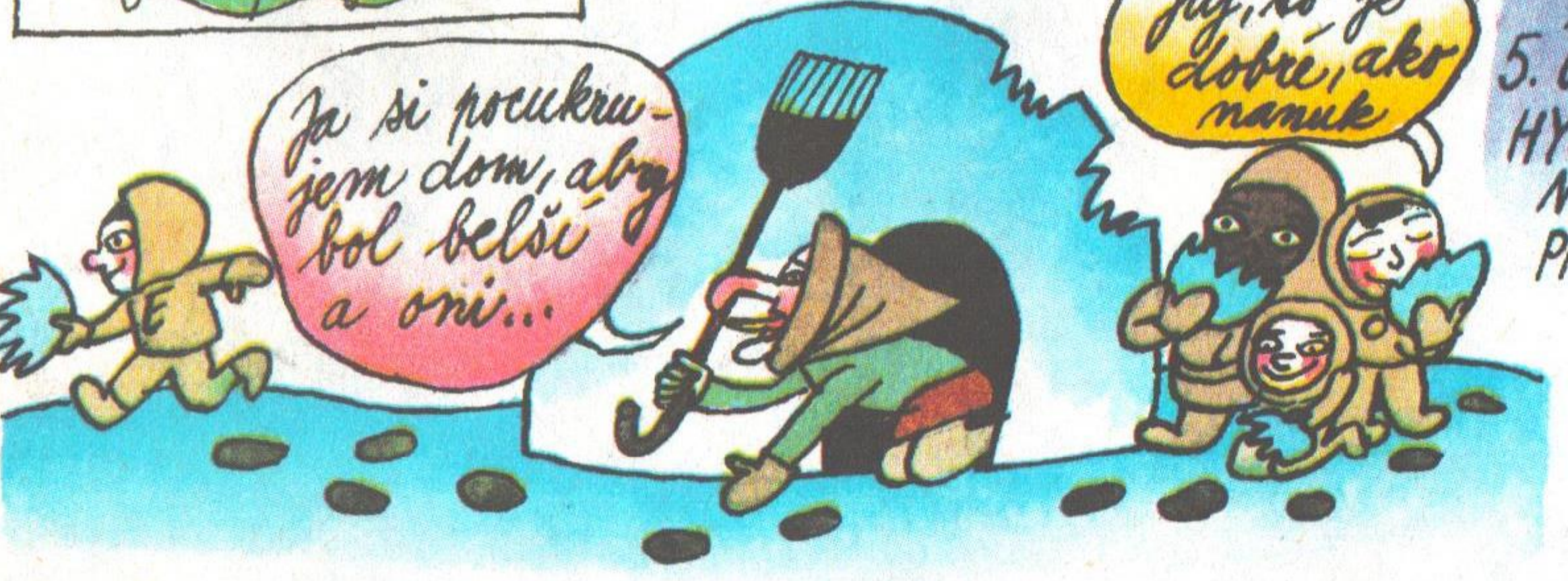
2. BABKA JE SENZAČNÁ! PUSTILA NÁS NA VÝLET S ITYM. CHUDÁK, MÁ LEN 9 DNI NA ŠTÚDIUM ZEMEPISU. 22 DNI MÁ NA CESTU SEM A NAZAD.

3. IŠLI SME DLHO PEŠI K TEJ DIERE V ĽADE, Z KTOREJ TRČALI NOHY.

4. VYTIAHLI SME TO ČUDO. BOL TO ESKIMÁČIK INNUIT, KTORÝ CHYTAL RYBY. SKORO SA UTOPIĽ, KEĎ HO RYBA STIAHLA. AJ TU JE MORE ZNEČISTENÉ. NA UDICI BOLA TOPÁNKA. VEDEL O SLADKOM IGLU (=DOM ZO SNEHU), Z VĎAKY NÁS TAM ZAVIEDOL.

Jij, to je dobre, ako manuk.

5. V iglu BÝVALA JEŽIESKIMÁČKA, KTORÁ CHYTILA HYSÁK, KEĎ SME OCHUTNALI Z JEJ DOMU. VYSKOČILA NA METLU, ZAPRIAHLA DO NEJ TROCH KOCÚROV A PRENASLEDOVALA NÁS AKO NA SANIACH.

6. BOLA BY NÁS DOLAPILA, ALE ITY DOSTAL VÝBORNÝ NAPAD. KOCÚRISKA SA NAČAKALI A HYBAJ NAZAD!

7. POTOM SME SA ČLNKOVALI NA ĽADOVCOCH

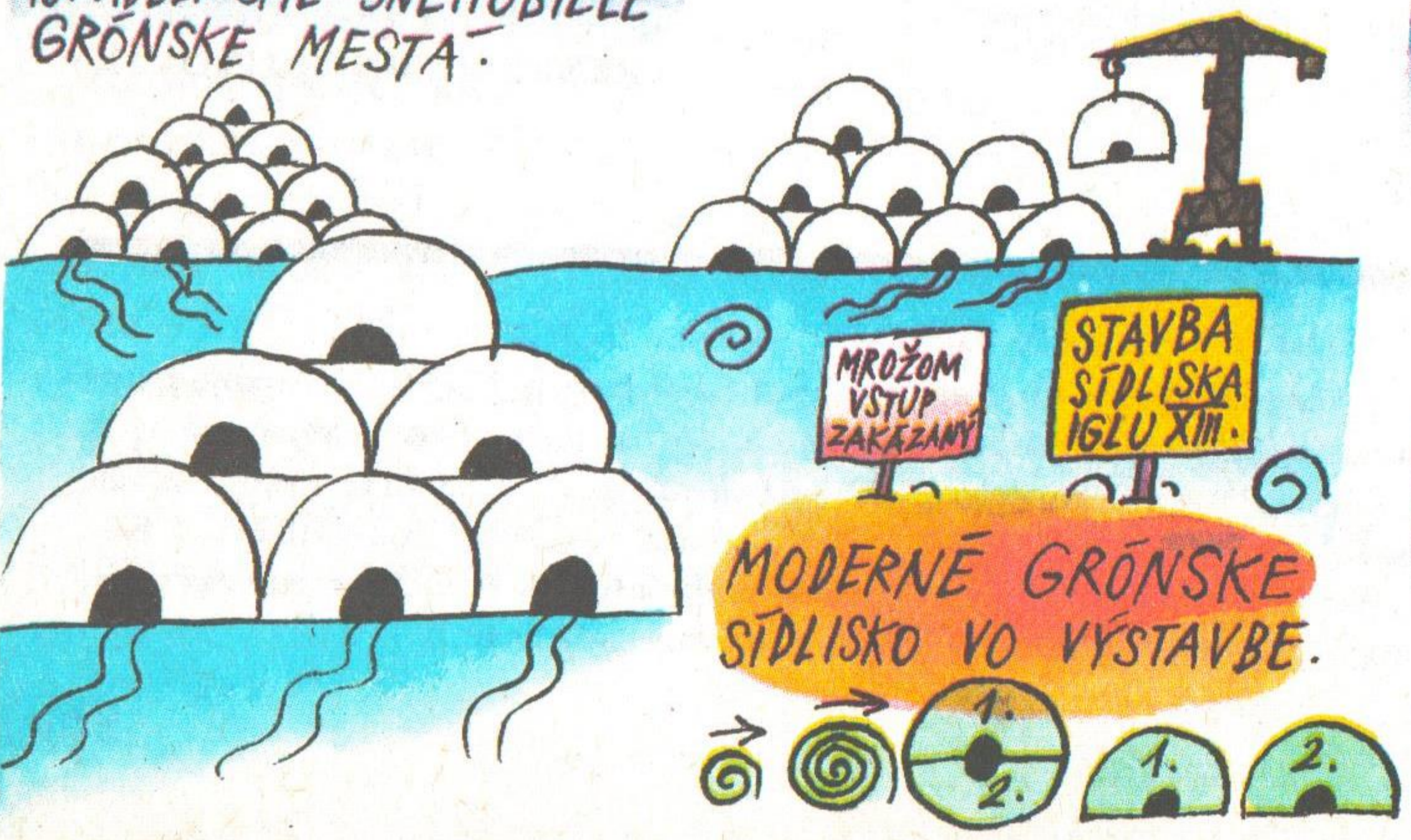

8. ZOZNÁMILI SME SA AJ S VEĽRYBOU.

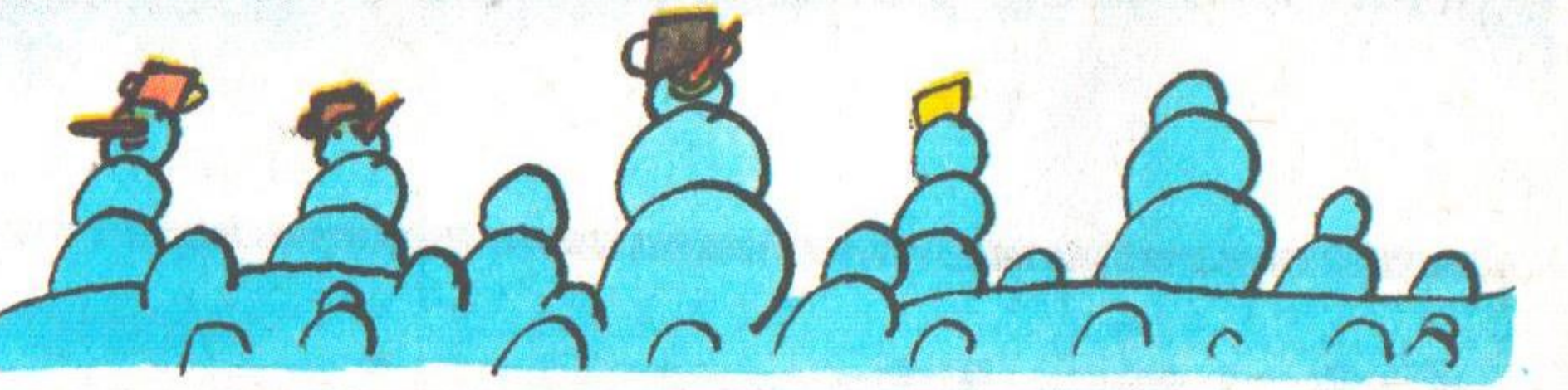
9. STRETLI SME TIEŽ DEDA MRÁZA. ISIEL PRAVE Z MRÁZIARNE. ANI VO SNE BY VÁM NENAPADLO, ČO NAKÚPIL.

10. VIDELI SME SNEHOBIELE GRÓNSKE MESTA.

MODERNÉ GRÓNSKE SÍDLISKO VO VÝSTAVBE.

11. BOLO -38° CELZIA, A TAK NEČUDO ŽE SNEHULIACI RÁSTLI ANI HUBY PO DAŽDI.

12. NAJMENŠIEHO SME SI ZOBRAĽI DOMOV A DALI DO CHĽADNIČKY. V ZIME HO ZASADÍME. VRAJ NARASTIE.

ROVSKÝ